

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24.06.2009, sp. zn. 29 Cdo 3317/2007, ECLI:CZ:NS:2009:29.CDO.3317.2007.1

Číslo: 38/2010

Právní věta: Byla-li směnka původně vystavena jako neúplná se záměrně nevyplněným údajem směnečné sumy a bylo-li v ní vyznačeno, že je splatná na viděnou, avšak v dohodě o vyplnění směnky bylo mimo podmínek pro doplnění směnečné sumy ujednáno, že jako datum splatnosti bude doplněno "5 dní po viděné", je dohoda o vyplnění směnky v části týkající se údaje splatnosti směnky neplatná pro nemožnost plnění (§ 37 odst. 2 obč. zák.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 24.06.2009

Spisová značka: 29 Cdo 3317/2007

Číslo rozhodnutí: 38

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

V r c h n í s o u d v P r a z e k o d v o l á n í p r v n í ž a l o v a n é r o z s u d k e m z e d n e 2 6 . 4 . 2 0 0 6 , v e z n ě n í o p r a v n ě h o u s n e s e n í z e d n e 1 9 . 4 . 2 0 0 7 , p o t v r d i l (m i m o j i n é) r o z s u d e k z e d n e 3 . 5 . 2 0 0 5 , j í m ŝ M ě s t s k ý s o u d v P r a z e v ů č i p r v n í ž a l o v a n é p o n e c h a l v p l a t n o s t i s m ě n e č n ý p l a t e b n í r o z k a z z e d n e 2 . 7 . 2 0 0 4 v r o z s a h u č á s t k y 1 2 1 2 6 6 1 , 8 9 K č s 1 0 % ú r o k e m o d 1 . 1 1 . 2 0 0 4 d o z a p l a c e n í , s 6 % ú r o k e m z t ě t o č á s t k y o d 2 . 1 1 . 2 0 0 4 d o z a p l a c e n í a s 6 % ú r o k e m z č á s t k y 1 5 6 2 6 6 1 , 8 9 K č o d 1 3 . 8 . 2 0 0 2 d o 1 0 . 9 . 2 0 0 4 a s 1 0 % ú r o k e m z č á s t k y 1 5 6 2 6 6 1 , 8 9 K č o d 1 2 . 8 . 2 0 0 2 d o 1 0 . 9 . 2 0 0 4 , a s 6 % ú r o k e m z č á s t k y 1 4 1 2 6 6 1 , 8 9 K č o d 1 1 . 9 . 2 0 0 4 d o 1 . 1 1 . 2 0 0 4 a s 1 0 % ú r o k e m z č á s t k y 1 4 1 2 6 6 1 , 8 9 K č o d 1 1 . 9 . 2 0 0 4 d o 1 . 1 1 . 2 0 0 4 a v r o z s a h u „ o d m ě n y “ 5 2 0 9 K č .

O d v o l a c í s o u d , o d k a z u j e n a u s t a n o v e n í č l . I § 1 0 z á k o n a č . 1 9 1 / 1 9 5 0 S b . (d á l e j e n „ s m ě n e č n ý z á k o n “) a n a u s t a n o v e n í § 3 7 o d s t . 2 o b č . z á k . , p ř i t a k a l z á v ě r u s o u d u p r v n í h o s t u p n ě , ŝ e s m ě n k a , o j e j í m ŝ z a p l a c e n í b y l o r o z h o d n u t o s m ě n e č n ý m p l a t e b n í m r o z k a z e m (d á l e j e n „ s p o r n á s m ě n k a “) , b y l a p ů v o d n ě v y s t a v e n a j a k o b l a n k o s m ě n k a s n e v y p l n ě n ý m ů d a j e m s m ě n e č n ě s u m y . V s i t u a c i , k d y s p o r n á s m ě n k a „ o d s a m ě h o p o č á t k u o b s a h o v a l a l h ů t u s p l a t n o s t í “ (v i z ů d a j „ z a p l a t í m n a v i d ě n o u “) , n e m o h l a ŝ a l o b k y n ě p o s t u p o v a t v i n t e n c í c h d o h o d y o v y p l ň o v a c í m p r á v u z e d n e 1 2 . 8 . 2 0 0 1 , p o d l e n í ŝ m ě l b ý t d o b l a n k o s m ě n k y d o p l n ě n ů d a j s p l a t n o s t i „ p á t ý d e n p o v i d ě n ě “ . V t ě t o č á s t i s h l e d a l d o h o d u o v y p l n ě n í b l a n k o s m ě n k y n e p l a t n o u p o d l e u s t a n o v e n í § 3 7 o d s t . 2 o b č . z á k . , k d y ŝ d o b l a n k o s m ě n k y n e l z e d o p l n í t ů d a j , k t e r ý v n í j i ŝ o b s a ŝ e n j e . J e l i k o ŝ v ů d a j i d a t a s p l a t n o s t i „ n e ŝ l o o s m ě n k u

neúplnou“, nelze hovořit ani o porušení ustanovení čl. I § 10 směnečného zákona; toto ustanovení totiž vzhledem ke shora uvedenému aplikovat nelze.

V situaci, když částečná neplatnost dohody o vyplňovacím právu co do „ujednání o lhůtě splatnosti“ nezpůsobuje neplatnost celé dohody, tj. i v části týkající se směnečné sumy (§ 41 obč. zák.), shledal odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně ve shora uvedeném rozsahu věcně správným.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala první žalovaná dovolání, odkazujíc co do jeho přípustnosti na ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a co do důvodu na ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř., tj. namítajíc, že: 1) řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a 2) rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Dovolatelka především upozorňuje, že dosud nebylo rozhodnuto o odvoláních druhého a třetího žalovaných proti usnesení ze dne 8. 11. 2005, jímž Městský soud v Praze zastavil řízení o jejich odvoláních pro nezaplacení soudního poplatku, a současně zdůrazňuje, že soud prvního stupně žalovaným nesprávně vyměřil soudní poplatek za odvolání (částkou 48 520 Kč každému ze žalovaných), byť dle ustanovení § 2 odst. 8 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, žalovaným vznikla poplatková povinnost společně a nerozdílně a v rozsahu částky 48 520 Kč byla splněna.

Dále dovolatelka polemizuje s odvolacím soudem co do řešení rozporu mezi dohodou o vyplňovacím právu a spornou směnkou, jde-li o údaj splatnosti, akcentujíc, že dohoda o vyplňovacím právu „nemůže poskytnout právo“ žalobkyni „uplatněnou směnku vyplnit“. Dovolává se ustanovení čl. I § 10 směnečného zákona, majíc za to, že žalobkyně nebyla řádnou a platnou dohodou zmocněna směnku vyplnit, neboť zde existuje rozpor mezi směnkou předpokládanou v dohodě, ke které se právo vyplňovací váže, a směnkou, kterou žalobkyně vyplňovala a předložila.

Požaduje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

N e j v y š š í s o u d dovolání zamítl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Dovolání první žalované je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.; není však důvodné.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení čl. I § 10 směnečného zákona, nebyla-li směnka, která byla při vydání neúplná, vyplněna tak, jak bylo ujednáno, nemůže se namítat majiteli směnky, že tato ujednání nebyla dodržena, ledaže majitel nabyl směnky ve zlé víře anebo se při nabývání směnky provinil hrubou nedbalostí.

Z výše citovaného ustanovení je zřejmé, že nesprávné vyplnění blankosměnky nemá za následek neplatnost směnky, nýbrž zakládá námitku proti majiteli směnky.

V projednávané věci pak není pochyb o tom, že sporná směnka byla původně blankosměnkou, tj. směnkou neúplnou, neobsahující (záměrně) údaj o směnečné sumě. Jde-li o údaj splatnosti, blankosměnka v okamžiku jejího podpisu žalovanými (první žalovanou jako výstavcem a druhým a třetím žalovanými jako rukojímími) obsahovala údaj „na viděnou“.

Bylo-li za shora uvedené situace v dohodě o vyplňovacím právu ujednáno, že blankosměnka bude (krom údaje směnečné sumy) doplněna i o údaj splatnosti způsobem „pět dní po vidění“, nemohla toto ujednání žalobkyně respektovat již proto, že ohledně údaje splatnosti nešlo o blankosměnku; závěr odvolacího soudu, podle něhož je dohoda o vyplnění v této části (§ 41 obč. zák.) neplatná pro nemožnost plnění (§ 37 odst. 2 obč. zák.), je tak správný a dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. nebyl uplatněn po právu.

Námítky, podle kterých odvolací soud zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, založené na tvrzení, podle něhož dosud nebylo nerozhodnuto o odvoláních druhého a třetího žalovaných proti usnesení ze dne 8. 11. 2005, jímž soud prvního stupně zastavil odvolací řízení pro nezaplacení soudního poplatku, a polemika dovolatelky s právním názorem soudu prvního stupně ohledně povinnosti každého ze žalovaných zaplatit soudní poplatek za odvolání, jsou z hlediska věcné správnosti rozhodnutí odvolacího soudu bez právního významu. Jejich prostřednictvím totiž dovolatelka upozorňuje na „pochybení“, jehož se měl odvolací soud dopustit ve vztahu k odvolání druhého a třetího žalovaných a které nemá na výsledek řízení vůči dovolatelce vliv.

Navíc nelze přehlédnout, že ustanovení § 2 odst. 8 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, dopadá na případy, kdy povinnost zaplatit (jeden) soudní poplatek vzniká více osobám (typicky tehdy, jde-li o nerozlučné společníky), a na situaci, která nastala v projednávané věci (kdy každý ze žalovaných podal - s účinky jen pro sebe - odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně, jímž byl ve vztahu ke všem žalovaným ponechán v platnosti směnečný platební rozkaz), se tak nevztahuje.

Jelikož se dovolatelce prostřednictvím uplatněných dovolacích důvodů správnost rozhodnutí odvolacího soudu zpochybnit nepodařilo, Nejvyšší soud - při absenci vad, k jejichž existenci u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.) - dovolání jako nedůvodné zamítl (§ 243b odst. 2, část věty před středníkem, o. s. ř.).